

на бейове и бейлербейове. Незаетата, поради ограниченитѣ размѣри на феодалнитѣ владѣния, часть отъ населението и ситното болярство отъ врѣмето на старото българско царство, плащаше данъцитѣ за войнитѣ. Само една малка часть, или нищо не се събираше отъ едритѣ собственици — спахиитѣ.¹⁾ Напротивъ, послѣднитѣ, наравно съ властѣта, централна и провинциална, лѣгнаха въ тяжесть на селото и на трудно-развиващия се прѣзъ 15—16. в.в. български градъ. Спахиитѣ, които даваха морална подкрѣпа на властѣта, съставляваха единъ постояненъ бичъ за селското население въ продължение на цѣли три вѣка; този бичъ плющеше народа до началото на 18. столѣтие, когато вече подъ влиянието на новото индустриално развитие спахийскитѣ владѣния прѣминаха въ така нарѣченото чифликчийство. „Спахиитѣ дератъ злочеститѣ хорица до тамъ, щото едвамъ имъ остава хлѣбъ за ядене. Ни единъ спахия не допуца на селянина си да яде пиле. Пилета, овощия, пари — всичко имъ взематъ. И на оние, които сж далечъ отъ Ц-дъ, освѣнъ това, още имъ насилватъ женитѣ и дѣцата, и горкитѣ селяни трѣбва да си мълчатъ“ (Герлахъ). Селото, което цвѣтѣше въ старо врѣме и което продължаваше да доставя храна за цѣлата държава, подъ егидата на деморализираната османска властъ запустѣ. Забравено прѣзъ врѣме на щастливитѣ войни, или помнено само по ребунѣ, когато има да се взема десетъ на едно, слѣдъ разбиването на турскитѣ орди нѣйдѣ по границитѣ, българското село се обръщаше въ плячка за подгонената изгладнѣла и мършава сгань. Бѣлѣжкитѣ на пжтешественици, навѣствявали много често двата брѣга на Марица и плещитѣ на Балкана, прѣдаватъ правдиво и нѣкогашнето благосъстояние на страната и нейната мизерия прѣзъ врѣмето на султанитѣ. „Че

¹⁾ Ср. Д. Благоевъ, Привосъ и пр. стр. 10.